

Ad de Jongh beantwoordt in deze rubriek weer uiteenlopende supervisie vragen

Uitvalsverschijnselen bij een meisje na EMDR

Mijn vraag betreft een 9-jarig meisje dat aangemeld is voor EMDR. Ze heeft ten gevolge van een elektrische schok uitvalsverschijnselen gehad en kon niet meer lopen. Ze is drie weken lang opgenomen en onderzocht, waaruit bleek dat er geen neurologische oorzaak voor de uitval was; het beeld werd verklaard vanuit conversie. De periode in het ziekenhuis was voor haar naar en verwarrend.

Na ontslag uit het ziekenhuis ging het langzamerhand weer beter en ze kon na een paar weken weer lopen. Wel was ze vanaf de ziekenhuisopname sterk prikkelbaar, bovendien kreeg ze last van heftige hoofdpijn en er ontstonden concentratieproblemen, terwijl ze voor de opname goed functioneerde.

Tijdens de eerste sessies bleek ze goed te kunnen vertellen wat er gebeurd was. Ook kon ze het 'ziekenhuisfilmpje' voor zich zien en een target selecteren. Bij het opstarten van EMDR vond ze het moeilijk om naar het plaatje te kijken, maar de eerste EMDR-sessie verliep naar mijn idee goed (SUD was 10 en daalde naar 9). Tot mijn schrik belde haar moeder de dag erna op met de mededeling dat ze sinds de avond na de sessie opnieuw niet meer kon lopen; dezelfde verschijnselen waren terug. Het duurde twee dagen tot het weer bijtrok. Mijn vraag is of ik deze reactie kan zien als een (verlate) abreactie, of dat dit meisje toch nog niet toe is aan EMDR en ik eerst meer aan stabilisatie met haar moet gaan werken. Ik neig zelf naar het laatste. Eerlijk gezegd durf ik ook niet verder te gaan met EMDR. Is dit een juiste inschatting?

Antwoord

Tijdens EMDR, maar soms ook na een behandeling zoals EMDR, kunnen zich intrusieve beelden opdringen. Zo kunnen

mensen die een ernstig ongeluk hebben gehad, reageren met (visuele) herbelevingen van de gebeurtenis; soms gaat dit gepaard met pijn en fysieke reacties zoals misselijkheid en uitvalsverschijnselen (die had ze namelijk ook tijdens de schok). In dat opzicht zijn het lichamelijke manifestaties van het verwerkingsproces. 'The body keeps the score', is een befaamde uitspraak van Bessel van de Kolk omtrent dit fenomeen.

Stabiliseren staat meestal synoniem voor niet aan de verwerking beginnen en wordt nogal eens ingegeven door angst van de therapeut. In dit geval zou ik doorgaan met de behandeling tot de traumatische situatie in het geheel is verwerkt. Het is bijzonder en soms schrikken, maar wel noodzakelijk...

Reactie (naschrift)

Het is al weer een tijd geleden. Ik heb destijds nog eenmaal een EMDR-sessie geprobeerd. Het meisje was helaas na de eerste keer door de 'verlamingsverschijnselen' erg bang geworden voor EMDR en ze had enorm veel weerstand. Na de tweede sessie namen de klachten in steeds ernstiger mate toe, en ze vertoonde ook uitvalsverschijnselen. Ondanks mijn uitleg en aanmoediging (ook van haar ouders) weigerde ze pertinent de EMDR-behandeling voort te zetten. Uiteindelijk ben ik stabilisatiewerk gaan doen, met goed resultaat. Na een aantal maanden heeft ze haar verhaal kunnen vertellen met behulp van het Junior Write protocol. Dat heb ik gecombineerd met EMDR via tappen en ze heeft zich gelukkig goed hersteld.

Naar aanleiding van deze casus heb ik me wel afgevraagd of de EMDR-ervaring in het begin mogelijk te overweldigend was voor haar brein. Komt dat vaker voor?

Antwoord

Fijn dat het zo goed is afgelopen. Zijn al haar klachten weg? Wat je vraag betreft: ja het komt voor dat de traumatische belevingen als te heftig, en dus als bedreigend worden ervaren; een probleem met de timing of afstemming met de conditie van de patiënt. Dat is ook in dit geval goed mogelijk. Alhoewel dat natuurlijk lastig is te beoordelen vanaf hier.

Reactie

Ja, de aanmeldingsklachten (angst en vermijding als gevolg van het ongeluk) en de conversieklachten zijn voorbij. Wel heeft ze nog veel last van hoofdpijn wat ik met behulp van het EMDR-pijnprotocol heb behandeld. Tijdens de sessies verdwijnt de hoofdpijn, maar eenmaal thuis komt het weer net zo hard terug. Dus de EMDR-behandeling bij deze klacht is wat arbitrair en ik denk erover om haar hiervoor te verwijzen naar een specialist.

Antwoord

Dank je. Mooi succesje. Dat pijnprotocol is inderdaad niet eenvoudig. Moet je toch een soort van specialist in zijn... Carlijn de Roos en Yanda Rood geven daar workshops in. Wil je echt goed worden in dit type van behandelingen, dan is het heel verstandig die te volgen.

Reactie na enkele maanden

De behandeling is inmiddels afgesloten en het meisje is goed opgeknapt. De combinatie van interventies (haar het verhaal laten schrijven en bij de naarste momenten bilaterale stimulatie toepassen) was een try-out, maar heeft blijkbaar goed gewerkt!